

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1924

N:o 27—30

Innehåll: N:o 27. Ålands landstings beslut om antagande tillsvidare av förordningen angående ändrad lydelse av § 57 i skolordningen av den 8 augusti 1872, given den 29 maj 1922. N:o 28. Ålands landstings beslut om antagande tillsvidare av förordningen angående ändrad lydelse av § 37 i förordningen av den 11 maj 1866 angående organisation av folkskolväsendet i Finland, given den 29 maj 1922. — N:o 29. Ålands landstings beslut, innefattande ändrad lydelse av § 136 i förordningen angående organisation av folkskolväsendet, given den 11 maj 1866, sådan densamma lyder enligt förordningen av den 30 april 1918, given den 23 december 1921. — N:o 30. Förordning angående ordnande av den förvaltning, som avser forntida minnesmärkens fredande och bevarande på Åland.

N:o 27.

Ålands landstings beslut

om antagande av förordningen angående ändrad lydelse av § 57 i skolordningen av den 8 augusti 1872, given den 29 maj 1922.

Föredraget för REPUBLIKENS PRESIDENT den 12 september 1924.

Utfärdat i Mariehamn den 20 november 1924.

Ålands landsting har antagit att skolordningen av den 8 augusti 1872, tillsvidare gälla i landskapet Åland given, den 29 maj 1922.

Förordning

angående ändrad lydelse av § 57 i

Mariehamn den 20 december 1923.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom

talman.

Johannes Eriksson

vicetalman.

Aug. Karlsson

vicetalman.

Ovan åberopade paragraf är av följande lydelse:

På föredragning av undervisningsministern varder härigenom stadgat, att § 57 § 1 momentet av skolordningen, given den 8 augusti 1872, skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 57.

Skolstyrelsen äger tillsätta lärare och lärarinnor vid statens lärdomsskolor

samt bör om skedd utnämning genast låta utfärda anslag. Sökande av tjänst, som med skolstyrelsens utnämningsbeslut icke nöjes, må senast före klockan tolv å trettionde dagen efter den, då utnämningen skett, samma dag dock oräknad, till statsrådet ingiva sina besvär jämte utdrag ur skolstyrelsens protokoll i ärendet, varutom besväranden bör inom hälften av sagda tid hos

skolstyrelsen anmäla sin avsikt att i dess åtgärd söka ändring samt senast inom sju dagar efter besvärstidens utgång med bevis från statsrådets registratorskontor för skolstyrelsen styrka, att besvären blivit inom stadgad tid full-

följda, vid äventyr att besväranden eljest är sin talan förlustig. Fullmakt eller konstitutorial utfärdas för den utnämnda, sedan utnämningen blivit lagständer.

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 29 maj 1922.

Republikens president
K. J. STÅHLBERG.

Undervisningsminister *Niilo Liakka*.

N:o 28.

Ålands landstings beslut

om antagande av förordningen angående ändrad lydelse av § 37 i förordningen av den 11 maj 1866 angående organisation av folkskolväsendet i Finland, given den 29 maj 1922.

Föredraget för REPUBLIKENS PRESIDENT den 12 september 1924.

Utfärdat i Mariehamn den 20 november 1924.

Ålands landsting har antagit att i förordningen av den 11 maj 1866 tillsvärdare gälla i landskapet Åland angående organisation av folkskolväsendet i Finland, given den 29 maj 1922.

Förordning

angående ändrad lydelse av § 37

Mariehamn den 20 december 1923.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicetalman.

Aug. Karlsson
vicetalman.

Ovan åberopade paragraf är av följande lydelse:

På föredragning av undervisningsministern varder härigenom stadgat, att § 37 i förordningen, angående organisation av folkskolväsendet i Finland, given den 11 maj 1866, skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 37.

Om upprättat förslag och skedd ut-

nämning skall anslag ofördröjligen utfärdas. Sökande, som därmed icke nöjes, må senast före klockan tolv å trettionde dagen efter den då förslaget upprättats eller utnämning skett, samma dag dock oräknad, till statsrådet ingiva sina besvär jämte utdrag ur skolstyrelsens protokoll i ärendet, varutom besväranden bör, då utnämning är i fråga,

inom hälften av sagda tid hos skolstyrelsen anmäla sin avsikt att i dess åtgärd söka ändring samt ytterligare inom sju dagar efter besvärstidens utgång med bevis från statsrådets registrators-

kontor för skolstyrelsen styrka, att besvären blivit inom stadgad tid fullföljda, vid äventyr att besväranden eljest är sin talan förlustig.

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 29 maj 1922.

Republikens president
K. J. STÅHLBERG.

Undervisningsminister *Niilo Liakka*

N:o 29.

Ålands landstings beslut

om antagande av förordningen innefattande ändrad lydelse av § 136 i förordningen angående organisation av folkskolväsendet, given den 11 maj 1866, sådan densamma lyder enligt förordningen av den 30 juli 1918, given den 23 december 1921.

Föredraget för REPUBLIKENS PRESIDENT den 12 september 1924.

Utfärdat i Mariehamn den 20 november 1924.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit att gälla i landskapet Åland

Förordning

innefattande ändrad lydelse av § 136 i förordningen angående organisation av folkskolväsendet, given den 11 maj 1866, sådan densamma lyder enligt

Mariehamn den 20 december 1923.

förordningen av den 30 juli 1918, given den 23 december 1921, dock sålunda, att däri omnämnda förvaltningsrättsliga besvär skola, sedan förvaltningen av skolväsendet övertagits av landskapet, avgöras av landskapsnämnden, över vars utslag besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen må anföras.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman

Johannes Eriksson
vicetalman.

Aug. Karlsson.
vicetalman.

Ovan åberopade paragraf är av följande lydelse:

På föredragning av Kyrko- och Undervisningsministern stadgas härmed, att § 136 i förordningen angående organisation av folkskolväsendet, given den

11 maj 1866, sådan densamma lyder enligt förordningen av den 30 juli 1918, skall erhålla följande förändrade lydelse:

§ 136.

Visar sig lärare eller lärarinna vid folkskola efterlåten i sin tjänst eller giver annars i sin levnad eller i sitt förhållande till eleverna skäl till missnöje, må skoldirektionens ordförande eller vederbörande folkskolinspektör enskilt meddela honom eller henne varning.

Om lärare eller lärarinna ej låter sig rätta av meddelad varning eller för den händelse omständigheterna äro försvårande, skall folkskolinspektören saken noga inför protokoll undersöka samt därefter, ifall av fog, honom eller henne åtala inför skoldirektionen, vilken enligt sakens beskaffenhet dömer den skyldiga antingen till varning eller att från tjänsten avhållas högst ett år med

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länders.

Helsingfors, den 23 december 1921.

Republikens president

K. J. STÅHLBERG.

Kyrko- och Undervisningsminister *Niilo Liikka*.

N:o 30.

Förordning

angående ordnande av den förvaltning, som avser forntida minnesmärkens fredande och bevarande på Åland.

Given i Helsingfors, den 18 oktober 1924.

Med stöd av 18 § i lagen om självstyrelse för Åland, given den 6 maj 1920, och 7 § i lagen av samma dag angående bringande i verkställighet av förstnämnda lag, varder härmed, på föredragning av Undervisningsministern, stadgat som följer:

§ 1.

Den allmänna vården av Ålands fornminnen handhaves dels av landskapsnämnden, dels av statens arkeologiska kommission. Å landskapsnämnden ankommer att härvid fullgöra de uppgifter, vilka enligt lagen

om självstyrelse för Åland och denna förordning tillhöra landskapets myndigheter. Å arkeologiska kommissionen ankommer att i enlighet med dess allmänna uppgift och denna förordning bevaka statens intressen med avseende å fornminnesvården på

Åland samt till sakkunnig prövning upptaga frågor om där befintliga forntida minnesmärkens fredande och bevarande.

§ 2.

I fråga om inlösen av fornlämning på Åland för statens räkning samt straffrättsligt skydd för fornlämningar och fornföremål äger rikets allmänna lagstiftning tillämplighet; så ock i fråga om skifte av jord, därå fast fornlämning finnes. I övrigt skola stadgandena i förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande i tillämpliga delar lända till efterrättelse, dock med iakttagande av bestämmelserna i 3—10 §§ av denna förordning.

§ 3.

I likhet med fasta fornlämningar i övriga delar av riket äro jämväl dylika forntida minnesmärken på Åland tagna under lagens hägn och få således icke av jordens ägare eller innehavare eller annan person förändras, rubbas eller avlägsnas utan behörigt tillstånd.

Kastelholms slottsruin, Bomarsunds fästningsruiner och Lemböte kapellruin äro ställda under statens och arkeologiska kommissionens omedelbara uppsikt och vård.

§ 4.

Ansökning av ägare eller innehavare av jord att för tillämnat byggnads- eller odlingsföretag eller av annan orsak få begagna, förändra eller borttaga någon fast fornlämning inlämnas antingen direkte eller genom vederbörande länsman till landskapsnämnden, som föranstaltar att en noggrann beskrivning över fornlämningen

varder verkställd. Härefter överlämnas ärendet till arkeologiska kommissionen, vilken skall för sin del pröva, huruvida ansökningen kan bifallas eller bör avslås. Finner kommissionen ansökningen kunna med eller utan villkor bifallas, överlämnas ärendet till fortsatt behandling av landskapsnämnden, som, med beaktande av kommissionens i saken avgivna yttrande, äger avgöra, huruvida det begärda tillståndet kan medgivas eller om inlösen av fornlämningen för landskapets räkning skall äga rum. Kan härvid överenskommelse med vederbörande rättsägare ej träffas, förfares vid sådan inlösen på sätt om expropriation för landskapets behov är stadgat.

Anser arkeologiska kommissionen fornlämningen äga det värde, att den borde oförändrad bibehållas, ankomme det å kommissionen att avslå ansökningen medelst beslut, som genom landskapsnämnden skall tillställas sökanden kostnadsfritt jämte anvisning huru besvär däröver må anföras. Om vederbörande rättsägars anspråk på skadeersättning i ty fall och om ersättningsbeloppets fastställande stadgas i 3 § av förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärken.

Vad nu är sagt äge motsvarande tillämpning jämväl i det fall, att endast del av fornlämning anses böra oförändrad bibehållas

§ 5.

Har statsrådet i det fall, som avses uti 3 § av förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärken, bestämt, att föreslagen expropriation av fornlämning skall förfalla, bör landskapsnämnden härom underrättas; och vare nämnden obetaget att för skyddande av fornlämningen in-

lösa densamma för landskapets räkning i den ordning, som för expropriation för landskapets behov är stadgad.

§ 6.

Önskar landskapsnämnden för vetenskapligt eller kulturellt ändamål låta undersöka viss uppgiven fornlämning, anmäla härom till arkeologiska kommissionen, som, därest kommissionen icke besluter att själv ombesörja undersökningen i fråga, äger med landskapsnämnden överenskomma om sättet för arbetets utförande. Ansökning av enskild person om rätt att verkställa dylik undersökning skall inlämnas till landskapsnämnden, som, där nämnden icke önskar i den ordning ovan sagts själv ombesörja undersökningen, bör jämte eget yttrande hänskjuta ärendet till arkeologiska kommissionens slutliga avgörande; ankommande det å kommissionen att, i händelse av bifall, närmare bestämma huru vid dylik undersökning må förfaras. Fynd, som vid nu nämnda undersökningar anträffas, tillfalla landskapet; dock må arkeologiska kommissionen till förvar undantaga sådant fornfynd, som kommissionen anser vara i vetenskapligt avseende för statens samlingar oundgängligt.

De fynd, som göras vid undersökningar, utförda av arkeologiska kommissionen, tillfalla staten, med skyldighet likväl för arkeologiska kommissionen att i landskapets ägo eller dess förvar kostnadsfritt överlämna sådana fynd eller delar av dem, vilka kommissionen icke anser vara i vetenskapligt avseende för statens samlingar oundgängliga.

Landskapet tillhöriga eller i dess förvar överlämnade fornföremål skola upprevaras och vårdas uti ett under

sakkunnig ledning stående landskapsmuseum i för ändamålet inrättad brandfri byggnad. Intill dess ett sådant museum kommit till stånd, stå landskapets samlingar under arkeologiska kommissionens vård, för såvitt icke genom landskapsnämndens försorg av kommissionen godkänd förvaring och vård på Åland kan för ändamålet anordnas.

§ 7.

Finnes vid anläggning av samfärdselled, järnväg, kanal eller vid annat allmänt arbetsföretag någon märkligare fast fornlämning belägen inom området för anläggningen eller vara för arbetets utförande hinderlig, kan fornlämningens rubbning icke utan stor olägenhet undvikas, må sådan rubbning vara tillåten; dock skall därförinnan ritning av fornlämningen jämte beskrivning inlämnas till landskapsnämnden, som bör bereda arkeologiska kommissionen tillfälle att, om så anses behöfligt, genom därtill förordnad person undersöka fornlämningen, utan att likväl arbetet må häri genom obehörigen uppehållas.

Då företag av ovan nämnd beskaffenhet planlägges, bör arkeologiska kommissionen härom underrättas.

§ 8.

Förslag till restaurering av sådana kyrkor eller andra offentliga byggnader, som genom ålderdomlig arkitektur, gamla målningar, inskrifter eller annorledes utgöra värdefulla kulturminnesmärken, må ej genomföras innan en av landskapsnämnden och arkeologiska kommissionen granskad plan för restaureringsarbetet föreligger; och bör kommissionen lämnas tillfälle att övervaka dylikt arbete. Ej må byggnad, som här ovan nämnts,

nedbrytas eller till annat ändamål användas, innan anmälan härom blivit gjord hos landskapsnämnden och arkeologiska kommissionen i det avseende, som uti 8 § av förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärken är angivet.

§ 9.

Vid sådan föryttring av kyrkliga föremål, som avses i 9 § av förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärken, tillkommer landskapsnämnden, med företrädare framför staten, lösningsrätt. I fråga om uppbevaring av dylika, av landskapsnämnden inlösta föremål, gäller vad i 6 § 3 mom. är sagt.

§ 10.

Var, som i jord, vatten, byggnader eller annorstädes finner forntida mynt, vapen, redskap, prydnader, kärl eller andra fornsaker, skall hos landskapsnämnden, antingen direkte eller genom vederbörande länsman, hembjuda fyndet till inlösen och för sådant ändamål, utan att på något sätt skada de funna föremålen, inlämna desamma omsorgsfullt förvarade till nämnden med noggrann uppgift om fyndstället, sättet huru fyndet anträffats, om någon fast fornlämning funnits eller finnes på platsen eller i grannskapet, samt därom vad eljest till upplysning i ämnet tjäna kan.

Arkeologiska kommissionen bör ge-

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 18 oktober 1924.

Republikens president
K. J. STÅHLBERG.

nom landskapsnämndens försorg beredas tillfälle att för statens räkning inköpa sådant tillfälligt fynd, som anses vara i vetenskapligt avseende för statens samlingar oumbärligt; i övrigt tillkommer landskapet lösningsrätt till dylikt fynd.

Inlöses tillfälligt fynd åtnjute upphittaren ersättning till fulla värdet och en fjärdedel därutöver eller, där visst saluvärde ej kan åsättas fyndet, efter prövning, men i annat fall skall fyndet återställas till upphittaren såsom hans tillhörighet.

Beträffande uppbevaring av tillfälliga fynd, som på ovan angivet sätt eller genom gåva tillfallit landskapet, gälle vad i 6 § 3 mom. är sagt.

§ 11.

Vad landskapet utgivit för fornminnesvården på Åland bör tagas under omprövning vid fastställande av det bidrag, som enligt bestämmelserna i 26 § av lagen om självstyrelse för Åland kan beviljas landskapet.

Kostnaderna för den förvaltning och vård, som enligt denna förordning handhaves av arkeologiska kommissionen, bestridas ur statens medel.

För sådana restaureringsarbeten, vilka avse bevarande av den historiska karaktären å byggnadsminnesmärken på Åland, må bidrag efter prövning ur statsmedel utgivas.

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Biträdande Undervisningsminister *Antti Kukkonen.*